

ปัญหาทำดี

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “จะบาปไหมครับ”

กราบหลวงพ่อก่อน ผมได้ดูแลมารดาตอนท่านป่วยเป็นอัมพฤกษ์อัมพาต มีอยู่วันหนึ่งผมต้องล้างเศษอาหารในปากท่าน แล้วท่านกัดนิ้วผมไม่ปล่อย ผมจำไม่ได้ว่าท่านโกรธผมเรื่องอะไร แต่ผมก็เลยตบไปที่แก้มท่านให้ท่านอ้าปาก ผมอยากถามหลวงพ่อก่อนว่าผมจะบาปไหมครับ แต่หลังจากนั้นก็สำนึกผิดและกราบขอขมาท่าน

ตอบ : นี่มันตกค้างในใจใจ เห็นไหม เวลาพระอรหันต์ของลูกๆ เราได้ชีวิตนี้มาจากพ่อจากแม่ เวลาเราได้ชีวิตนี้มาจากพ่อจากแม่ เราจะตอบแทนบุญคุณของท่านด้วยการเลี้ยงดูดูแลท่านพยายามอุปัฏฐากท่าน ที่นี้การอุปัฏฐากมันก็มีอุปสรรคเหมือนกัน มันก็มีอุบัติเหตุ มันมีสิ่งต่างๆ แล้วมันมีสิ่งใดแล้วมันจะตกค้างในใจ

เวลามันตกค้างในใจๆ เราก็พยายามขอขมาลาโทษ อย่างที่เขาทำมันถูกต้องอยู่แล้ว ถ้ามันถูกต้องแล้ว

“ผมจะบาปไหมๆ”

จะบอกว่าจะไม่มีเวรมีกรรมเลย กรรมคือการกระทำ พอเราทำไปแล้วมันมีกรรมดีกรรมชั่ว กรรมมันมีอยู่แน่นอนอยู่แล้ว ถ้ากรรมมันมีอยู่แน่นอนอยู่แล้ว คือการกระทำ

บอก “มันไม่มีอะไรเลยๆ”

มันไม่มีอะไรก็พระอรหันต์เท่านั้น พระอรหันต์ไม่มีเวรมีกรรมใดๆ ทั้งสิ้น เป็นแค่กิริยา เพราะพระอรหันต์ไม่มีมารยาสาไทย อย่างพวกเรามีรอยเปื้อนเห็นดี

มันจะไม่มีเวรมีกรรมต่อเมื่อพระอรหันต์เท่านั้น พระอรหันต์นี้ไม่มีเวรมีกรรมต่อกันแล้ว เพราะถ้าตัดอวิชชา ถ้าพญามารขาดแล้วมันไม่มีมารยาสาไทย มันแค่กิริยา มันก็เหมือนกับ ลมพัดไปลมพัดมามันเป็นธรรมชาติ คุณสิ อุบัติเหตุ เวลาวาตภัยขึ้นมา เราไปเรียกร้องความเสียหายจากใครไม่ได้เลยเพราะมันเป็นภัยธรรมชาติ

นี่ก็เหมือนกัน พระอรหันต์ท่านไม่มีเจตนา ไม่มีการจงใจทำร้ายใครทั้งสิ้น ถ้ามีก็มีแต่ เมตตาทิ้งนั้นนะ ฝนตกทำให้ชุ่มชื้นขึ้นมา นี่พูดถึงว่า ถ้าไม่มีเวรมีกรรมคือพระอรหันต์เท่านั้น นอกนั้นมี มากหรือน้อย

ถ้ามากหรือน้อยขึ้นมาแล้ว เราเป็นปุถุชน เราเป็นชาวพุทธ เรามีพระอรหันต์ในบ้าน เรามีพ่อแม่ แม่ เราอุปัฏฐากท่าน เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นอัมพฤกษ์อัมพาต มีวันหนึ่งเราบิณฑบาต เศษอาหารมันอยู่ในปาก เออนี่วิ่งไปล้างแล้วท่านกัดนิ้วผม

เจ็บนะสิเนาะ ก็เลยอย่างที่ว่าแหละ พยายามแกะออก แกะออกมาแล้ว แล้วมาคิดได้ว่า มันตลกค้างในใจของเรา แต่เวลาตัวท่าน ท่านก็จบแล้ว นี่เขาบอกว่าแม่เขาเสียไปแล้ว ถ้าแม่เสียไปแล้วมันก็จบ แต่เขามาคิดได้ที่หลังว่ามันจะบาปหรือไม่

คำว่า “บาปหรือไม่” นะ หนึ่งใน เรามีเจตนาที่ดีที่จะอุปัฏฐากที่จะดูแล นี่เจตนาที่ดี มันเริ่มต้นตั้งแต่เจตนาที่ดี เห็นไหม คุณดีอาญาสิ เจตนาฆ่าคนตาย ฆ่าคนตายด้วยความบันดาลโทสะ ฆ่าคนตายโดยแบบว่าวิสามัญ เพราะว่ามันอันตราย ต้องป้องกันตัว มันก็มีตรงนั้นไซ้ไหม

อันนี้ก็เหมือนกัน เรามีเจตนาที่ดี ถ้าเราไม่มีเจตนาที่ดี เราจะไม่อุปัฏฐากดูแลพ่อแม่ของเราหรอก เราอุปัฏฐากดูแลพ่อแม่ของเราเพราะเรามีเจตนาที่ดีอยู่แล้ว แต่คนมีกิเลสมันมีผลกระทบกระทบทั้งกันทั้งนั้นนะ มันมีผลกระทบ

ถ้ามันมีผลกระทบขึ้นมาแล้ว เวลามันกระทบแล้วเราควบคุมตัวเองไม่ได้ การแสดง กิริยาออกมาที่ไม่ถูกต้อง แสดงกิริยาที่ไม่ดีออกมา แล้วถ้าเราระลึกได้ เราขอขมาลาโทษ มันก็ทำถูกต้องตามธรรมวินัยแล้ว ทำถูกต้องแบบที่ชาวพุทธแล้ว

เราจะทำดีของเราๆ ทำดีมันก็มีปัญหา เวลาที่มีปัญหาขึ้นมา ทำดี คนดีกับคนดีทะเลาะกันก็มีปัญหามากๆ

พระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้นี้สุดยอดเลย คุณลัทธิศาสนาอื่นคนละนิกายฆ่ากันไม่มีวันจบวันสิ้น การฆ่านั้นฆ่าแล้วได้บุญด้วย ฆ่าแล้วไปอยู่กับพระเจ้า นั่นนะเขาทำกันอย่างนั้น แต่ของเราไม่มี

พระพุทธศาสนา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงชีพอยู่ พระจุนทะไปเห็นศาสนาอื่นเขามีปัญหากัน มาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เพราะมันขาดวินัย

ถ้าขาดวินัย ให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ยัง ไม่มีเหตุ ทำไม่ได้ มันต้องมีเหตุขึ้นมาก่อน

แล้วธรรมวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติไว้แล้ว มีผู้ทำผิดมาแล้วทั้งนั้น ใครทำผิดแล้วเป็นต้นบัญญัติ ไม่มีอาบัติ แต่เอาเหตุนั้นเป็นสาเหตุ สาเหตุแล้วก็บัญญัติธรรมวินัยๆ นี้มา แล้วเราพยายามทำตามนั้นๆ

ถ้าทำตามนั้น เราทำดีที่สุดอยู่แล้ว แล้วสิ่งใดให้อภัยกัน เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร เรื่องเวรเรื่องกรรม เราไม่ไปจองเวรจองกรรมใครทั้งสิ้น เพราะเราเป็นคนฉลาด เราไม่เอาตัวเราไปติดกับไ้

ถ้าไปจองเวรจองกรรมมันก็ต้องติดกับมันตลอดไปใช่ไหม ถ้ามันมีเวรมีกรรม เราอยากจะสิ้นเวรสิ้นกรรมกัน แต่มันไม่สิ้นนะสิ มันไม่สิ้นเพราะอะไร เพราะคนเรายังมีลมหายใจอยู่ มีลมหายใจอยู่มันก็มีผลกระทบกระเทือนกันไปทั้งนั้นนะ ถ้ากระทบกระเทือนไปแล้วมันก็เป็นกรรมของสัตว์ๆ ไ้ มันมีกรรมของสัตว์นะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปอาฆาตมาดร้ายใคร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยอาฆาตมาดร้ายใครทั้งสิ้น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเป้าเลย ใครๆ ก็

ทำลายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะจะทำลายพระพุทธศาสนาต้องทำลายองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำลายๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปทำลายใคร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดน
กระทำมาจากเจ้าลัทธิศาสนาอื่นเต็มไปหมดเลย แต่ท่านก็เวรยอมระงับด้วยการไม่จองเวร ไม่จอง
เวรจองกรรมใครทั้งสิ้น แต่ก็มีสติปัญญา นะ ถ้าไม่มีสติปัญญา ท่านจะไม่สอน

เวลาสอน โมฆบุรุษตายเพราะลาภ โมฆบุรุษ ไม่ให้ไปได้แย้งกับลัทธิศาสนาอื่น โมฆ
บุรุษๆ ถ้าจะไป ให้พระสารีบุตรไป ให้พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไป

เพราะพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะมีสติมีปัญญาสามารถจะกล่าวแก้การเหยียด
หยามเหยียดของใครก็ได้ นี่ถ้าเป็นพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ

แต่คนอื่นท่านบอกว่า โมฆบุรุษ โมฆบุรุษไม่ควรทำ โมฆบุรุษไม่ต้องทำ โมฆบุรุษเอา
ตัวเองให้รอดให้ได้ก่อน โมฆบุรุษพยายามทำตัวเองให้มีสติปัญญาขึ้นมาก่อนแล้วจะไป
ช่วยเหลือใคร นี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ศาสนาพุทธใจ

ฉะนั้นบอกว่า เขาทำอย่างนี้กับแม่แล้วจะเป็นบาปหรือไม่ คำถามคือจะเป็นบาป
หรือไม่ๆ

มันมีกรรมดีกรรมชั่ว กรรมดีคือสิ่งที่ทำดี บาปนั้นเป็นเพราะว่าบันดาลโทษหรือว่าเรา
ต้องการเอามือเราออก มันมีเหตุ เราจะบอกว่ามันมีเหตุให้กระทำแบบนั้น

ก็เหมือนกับทางโลก แบบว่าป้องกันตัวไง เวลาฆ่าคนตายเพราะว่าเราป้องกันตัว มันมี
โทษไหม มี แต่เขาก็ให้อภัย รอลงอาญา มันก็มีของมัน

นี่ก็เหมือนกัน จะบอกว่าไม่มีเลย แหม! มันแปลกเนาะ ทำแม่แล้วไม่มีอะไรเลย มันก็มี
แต่กรรมดีเราก็มีไง

เราจะบอกว่า เราจะทำความดีๆ ให้สะอาดบริสุทธิ์เลย เราก็ตั้งใจทั้งนั้นนะ แต่ถ้ามันมีสิ่งใดมันเป็นโทษก็ขอให้อิสกรรมอย่างที่เขาก็กฎต้องแล้ว แล้วเราก็ก่อนงามความดีของเราต่อเนื่องไป

ที่นี้เขาบอกว่า มันตกค้างในใจ มันตกค้าง ผมจะบาปไหม

เราก็กาวนาของเรา สิ่งนั้นทำไปแล้ว แล้วไม่ถามกลับบ้างเลยว่า ผมดูแลพ่อแม่ ผมจะได้บุญไหม ก็ถามกลับสิว่า ผมดูแลพ่อแม่ของผม ผมจะมีบุญไหม แล้วถ้าพอมีบุญแล้วก็ไปปลงล้างที่ว่าผมจะมีบาปไหม ก็ปลงล้างหน่อย ไม่อย่างนั้นเราทำอะไรกันไม่ได้เลยนะ

สิ่งที่ว่าเขาทำอะไรไม่ได้เพราะตกอย่างนี้ กรรมมันคลุกเคล้า แต่เราวางใจให้เราเป็นกลาง วางใจให้เราทำความดีแล้วเหตุการณ์เฉพาะหน้าเราต้องแก้ไข ความที่แก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าก็ตกค้างมาในหัวใจ

แล้วเวลาที่ดูแลพ่อแม่มานี้มันไม่มาพูดถึงเลยนะ มันไม่มาบอกว่าเรานี้ทนทุกข์ทนยากเพื่อดูแลพ่อแม่เรา มันไม่พูดถึงเลย แต่เวลามันทำอะไรผิดหน่อยเดียวมันเอามาพูดตลอดเวลาเลยนะ ก็เลสมันจะทำให้เราไขว้เขวไป จบ

ถาม : เรื่อง “มรรคมืองค์ ๘ คืออะไร”

กราบนมัสการหลวงพ่อบุญชอกราบถามหลวงพ่อบุญชว่า มรรคมืองค์ ๘ คืออะไร

เพราะว่ามีอยู่ช่วงระยะหนึ่งหนูทำงานมาก แล้วละเลยการภาวนา คือหนูรู้สึกขี้เกียจแล้วใจมันก็คอยแต่ตำหนิตัวเองที่ขี้เกียจภาวนา พอนอนหลับก็ได้ยินเพียงเสียงของใครก็ไม่รู้ว่า “มรรคมืองค์ ๘”

หนูก็เปิดดูในโทรศัพท์แต่ก็ยังไม่เข้าใจอยู่ดี แต่ก่อนหน้าจะได้ยินคำว่า “มรรคมืองค์ ๘” นอนหลับก็ได้ยินเสียงถามว่า “พุทโธเอ็งอยู่ที่ไหน” (ช่วงนั้นละเลยการภาวนาค่ะ) หนูก็เลยตอบไปว่า “อยู่ที่ใจ”

หนูรู้สึกไปเองว่าครูบาอาจารย์ท่านคงเห็นหนูซี้เกียจ เลยคอยเตือนหรือเปล่านั้น แต่หนูสงสัยคำว่า “มรรคมงคล ๘” นี้แหละคะว่ามันคืออะไร

ตอบ : อันนี้เราพูดให้เป็นอิสระกันก่อนนะ เราเป็นบริษัท ๔ ภูมิภาค ภูมิภาคนี้ อุบาสก อุบาสิกา เราเป็นอุบาสก อุบาสิกาใช่ไหม เราก็ฝึกหัดภาวนาของเรา ถ้าเราภาวนาของเราสิ่งใดแล้วเราขยันหมั่นเพียรของเรา แต่ถ้าการกระทำสิ่งใดแล้ว เราไม่ต้องเอาใจไปไว้ที่ใครไ้

เพราะเขาว่า “หนูก็ได้คำตอบว่า หนูรู้สึกไปเองว่าครูบาอาจารย์ท่านคงเห็นหนูซี้เกียจก็เลยคอยเตือน”

ไม่มีหรอก อย่าไปคิดว่าครูบาอาจารย์ท่านคอยส่งจิตมาคอยอะไรมา นี้จะเอาใจเราไปไว้ที่คนอื่นไ้

ครูบาอาจารย์ท่านก็เตือน ท่านก็เตือนตรงๆ นี้แหละ ท่านเตือนตรงๆ แล้ว ทำแต่สิ่งดีก็เป็นสิ่งดีงามไป

ถ้าเราบอกว่า สิ่งใดที่มันแว่วมาในหัวใจ สิ่งใดที่มันเข้ามาในตัวเรา ก็บอกว่าเป็นของครูบาอาจารย์ๆ เราก็เลยไม่สามารถแยกแยะได้ว่าจริงหรือเท็จไ้

แต่ถ้าเราแยกแยะได้ว่าสิ่งนี้เป็นความดี เป็นความจริง สิ่งนี้เป็นเรื่องกิเลส เป็นเรื่องการชักนำไปทางที่ผิด นี่เรื่องกิเลส ถ้าเราบอกว่า นี่เป็นครูบาอาจารย์ นี่เป็นคุณธรรมแล้ว เราจะแยกแยะไม่ได้เลยว่าอันนี้ถูกหรือผิด

ถ้าเราจะแยกแยะเลยว่า สิ่งที่มาแว่วมา มันได้ยินมา มันเข้าใจว่าครูบาอาจารย์ส่งมาให้วางไว้ก่อน อย่าเพิ่งเชื่อ ไม่ต้องไปเชื่อ ไม่ต้องไปเชื่อสิ่งใดทั้งสิ้น เอาความจริงของเรา ถ้าเราซี้เกียจคือเราซี้เกียจ ถ้าเรามีสติปัญญาที่เราขยัน ถ้าเราซี้เกียจ แสดงว่าเราไม่เอาไหน ถ้าเราขยันหมั่นเพียร เราปฏิบัติของเรา เราก็เป็นลูกศิษย์ตถาคต เราเอาความจริงตรงนี้

ไม่ใช่ว่า “แหม! มีครูบาอาจารย์ท่านเป็นห่วง ท่านส่งจิตมาเตือน” อย่างนี้ไม่ต้องไปคิดไม่ต้องเอาชีวิตเราไปอยู่ในอำนาจของใครทั้งสิ้น เราต้องเป็นอิสระของเรา เป็นประโยชน์กับเรา

ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดีเราก็นึก เวลาตั้งแต่หลวงตาลงมา อย่างสายกรรมฐานหลวงปู่มั่นก็จะระลึกถึงองค์หลวงปู่มั่น ระลึกถึงหลวงปู่เสาร์ เราระลึกถึงครูบาอาจารย์ของเรามันไม่เสียหายอะไรทั้งสิ้น ถ้าเราระลึกถึงครูบาอาจารย์ที่ดี เห็นไหม

แต่ถ้าบอกว่า “เสียงแวงนี้เป็นอาจารย์มาเตือน” นี่ก็เหมือนกัน “หลวงปู่มั่นว่าอย่างนั้น หลวงปู่มั่นว่าอย่างนี้”

หลวงปู่มั่นสอนอย่างนั้นจริงๆ หรือ หลวงปู่มั่นท่านสอนให้อยู่ในป่าในเขา หลวงปู่มั่นท่านสอนให้รู้จักมักน้อยสันโดษ หลวงปู่มั่นไม่เคยสอนให้ไปเจ๊าะแจ๊ะกับโยม ไม่เคย หลวงปู่มั่นไม่เคยให้ไปโฆษณาชวนเชื่อตัวเอง หลวงปู่มั่นไม่เคยทำอย่างนั้น อย่ามาอ้าง

ถ้ามันไม่อ้างอย่างนั้นบ๊วกก็จบไป อย่าเอาเรื่องครูบาอาจารย์มาอ้าง อ้างเพื่อจะมีอำนาจ เพื่อไปกดขี่คนอื่น อย่า เอาตัวเองให้รอด ถ้าเอาตัวเองให้รอดมันก็จบ

นี่พูดถึงว่า เพราะเขาบอกว่า “หรือว่าเป็นครูบาอาจารย์ท่านคอยมาเตือนหนู”

ไม่มี อย่าไปเชื่อใครทั้งสิ้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า “มรรคมืดองศ์ ๘”

มรรคมืดองศ์ ๘ โดยมาตรฐานเรื่องพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ด้วยมรรคมืดองศ์ ๘ มรรคมืดองศ์ ๘ นี้คืออธรรมมาตุ คืออาวุธสุดยอดยอดเยี่ยมในพระพุทธศาสนา

ในพระพุทธศาสนา ศาสนานะ ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมตลอดว่า “ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล” ในศาสนาในโลกนี้ไม่มีศาสนาไหนมีเลย มีแต่พระพุทธศาสนาเท่านั้นที่มีมรรคมืดองศ์ ๘ ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอัมมจักขุ ไฉน **เทวเม ภิกขเว** ทางสองส่วน ที่ไม่ควรเสพ อัตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค ให้เดินทางสายกลาง ทางสายกลางคือ มรรคมีองค์ ๘

อัมมจักขุ สวดกันทุกวันๆ อยู่ที่นี่ ทางสายกลางๆ มีสติชอบ ปัญญาชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรม มรรคมีองค์ ๘ คือทางสายกลาง คือทางในพระพุทธศาสนา

มรรคมีองค์ ๘ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้มาด้วยมรรคมีองค์ ๘ ศาสนาไหน ไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล แล้วมันต้องเป็นมรรคจริงๆ ไฉน เป็นมรรคจริงๆ **ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมงฺคลมุตตมํ** มงคลชีวิตไฉน สนทนาธรรม สนทนาธรรมด้วยความเป็นจริงไฉน

ถ้าสนทนาธรรมด้วยความเป็นจริง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านสนทนาธรรมๆ มรรคมีองค์ ๘ การกระทำ เวลาหลวงปู่บัว หลวงตาท่านไปคุยกับหลวงปู่บัว คุยกับหลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว มรรคมีองค์ ๘

นี่ไฉน ถึงว่า “ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล”

ศาสนาไหนทำไม่เป็นมันพูดถึงมรรคไม่เป็นหรือ เวลามันพูดถึงมรรคมันก็ย้อนไปมรรคในทฤษฎีไฉน เวลาพูดธรรมะกัน แหม! เปิดพระไตรปิฎกกันเลยแหละ โอ๊ย! เถียงกันปากเปี้ยกปากแฉะ เราเห็นแล้ว โอ๊ย! ศาสนาพุทธมันไม่เจริญเลยเนาะ

ถ้าศาสนาพุทธมันเจริญไป ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้ว ปฏิเวธรู้แจ้งแล้ว เขาจะคุยธรรมะกันโดยที่ไม่ต้องใช้ตำรา เขาใช้คุณธรรมในใจคุยกัน โอ๊ย! อันนั้นนะสุดยอด นี่ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

ไฉนนี่ปฏิเวธเปิดพระไตรปิฎกคนละเล่มแล้วเถียงกัน เออ! มันเป็นปฏิเวธมาจากไหนวะ มันเป็นปฏิเวธในความรู้แจ้งไม่มีเลย เถียงกันด้วยพระไตรปิฎกก็เอาพระไตรปิฎก คือเอาพระพุทธเจ้ามาทะเลาะกันนะ พระพุทธเจ้าเถียงกับพระพุทธเจ้ากุนนละองค์ แล้วก็ทะเลาะกันทะเลาะกันด้วยความเห็นใจ

นี่ไง ถ้ามรรคมืองค์ ๘ มันต้องรู้จริงขึ้นมาจากหัวใจ ถ้ามันเป็นความจริง สติ โอ้โฮ! มันเห็นมาหมดละ

ขับรถนะ รถ ถ้าพวงมาลัยไม่ดีมันก็ไปไม่ได้ รถ เบรกใช้ไม่ได้ก็ไปไม่ได้ รถ น้ำมันไม่มีก็ติดเครื่องไม่ได้ รถ ยางไม่มีก็ไปไม่ได้ รถมันขาดส่วนใดส่วนหนึ่งนะ มันไปได้นะ มันก็เข็นกันไปดูแลกันไป แค่ว่าระยะสั้นๆ มันไปไม่ได้หรอก รถมันต้องสมบูรณ์ของมัน ต้องมีล้อ ต้องมีพวงมาลัย ต้องมีเบรก ต้องมีคันเร่ง มีทุกอย่างพร้อม รถมันไปได้

นี่ก็เหมือนกัน มรรคมืองค์ ๘ สติชอบ งานชอบ เพียรชอบไป

บอก นู่นก็ไม่จำเป็น นี่ก็ไม่จำเป็น ล้อก็ไม่ต้องมี คันเร่งก็ไม่จำเป็น โอ๊ย! เบรกไม่ต้องใช้เลย ใช้เท้ายันไว้วิ่งไป ใช้เท้ายันไว้เลย โอ๊ย! เบรกรถฉันไม่ต้อง ฉันใช้เท้ายันกับพื้น...ไว้สาระ

ถ้ามันมีสาระของมันขึ้นมา มันจะสมบูรณ์แบบของมัน แล้วสมบูรณ์แบบ สมบูรณ์แบบ ในหัวใจนะ

เศรษฐกิจโลกที่เขาคิดเทคโนโลยีขึ้นมาจนให้ชาวโลกได้ใช้ จนเขาเป็นเศรษฐกิจขึ้นมาเพราะอะไร เพราะว่ามันใช้ได้จริงไง มันใช้ได้แหละ คนที่ใช้งานนั้นเขาได้ประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีนั้น เขายอมเสียเงินมาใช้ ยอมเสียเงินมาใช้

นี่ก็เหมือนกัน คนที่ใช้ มรรคมืองค์ ๘ ถ้าเขาคิดได้ เขามีสติปัญญา มันมีวิถยานิพนธ์ประจำใจดวงนั้นไง ใจดวงนั้นมีความรู้อย่างนั้น ทำได้อย่างนั้น มันก็เหมือนกับเศรษฐกิจโลกที่เขาคิดเทคโนโลยีได้แล้วให้ประชาชนใช้สอยนี่แหละ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็มีของท่านในหัวใจของท่าน แล้วพวกเราลูกศิษย์ลูกหาจะไปอาศัยท่านนะ อาศัยท่านเป็นที่โคจร เป็นที่ศึกษา เป็นที่มีการกระทำ แล้วมันก็จะเกิดขึ้นมาในใจของเรา พอมันเกิดขึ้นมาในใจของเราละ เวลามันคุยกันมันคุยกันด้วยความรู้ มันคุยด้วยข้อเท็จจริงนะ มรรคมืองค์ ๘ เป็นอย่างนั้นจริงๆ เพราะเป็นอย่างนั้นจริงๆ ในวงกรรมฐานเขาถึงไม่กล้า

เวลาหลวงตาท่านบอกท่านนั่งอยู่ ไม่มีใครกล้าไปยุ่งกับท่านนะ เพราะอะไร เพราะเวลาท่านพูดออกมา เราไม่เข้าใจนะ เหมือนเราเดินไปไหนก็แล้วแต่ ใครไม่รู้มาตีหัวไปก็เลย อู้ย! งงเลยนะ ห็นหาคนตี หาไม่เจอ แต่เอ็งโดนตีไปแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน คนที่เขาู้จริงเขายังคำถามมาแล้ว เขายังคำถามมาให้เอ็งได้รับรู้แล้วว่า ผู้รู้จริงเขามี เอ็งยังงงๆ อยู่ นั่นนะ ยังไปไม่ถูก มันถึงไม่จริงใจ

พูดถึง “มรรคมีองค์ ๘ คืออะไรคะ”

มรรคมีองค์ ๘ คือหัวใจของพระพุทธศาสนาเลยนะ หัวใจของพระพุทธศาสนา คืออริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

จะบอกว่า ถ้ามรรค ๘ เป็นหัวใจพระพุทธศาสนา อริยสัจมันอยู่ในไหน เราถามทุกวัน อริยสัจๆ

ที่นี้คำว่า “อริยสัจ” คือทุกข์ ทุกข์คือสังขารม อริยสัจ ทุกข์ ความทุกข์ทุกคนมันมีอยู่ประจำใจอยู่แล้ว สมุทัยคือกิเลสทุกคนท่วมหัว นิโรธคือการดับทุกข์ ดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ มรรค ๘ คืออริยสัจ คือหัวใจของพระพุทธศาสนาเลยละ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมมาก็ด้วยมรรคมีองค์ ๘ นี้แหละ คืออริยสัจ นี้แหละ ครูบาอาจารย์ของเราท่านก็ตั้งองค์คุณธรรมขึ้นมาในใจจากมรรคมีองค์ ๘ นี้แหละ

แล้วถ้ามรรคมีองค์ ๘ เห็นใหม่ คนที่มีคุณธรรมนะ เขาก็มีปัญญาทุกตัวที่เขาจะรู้บุญ รู้คุณนะ แล้วเขาจะรู้บุญรู้คุณคนสอน รู้บุญรู้คุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันมาฆบูชา พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ที่ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปเฝ้าด้วยหัวใจนะ เพราะเคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รู้ถึงบุญถึงคุณนะ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยไม่ได้บังคับไม่ได้หมายนะ

นั่นนะถ้ามันมีจริง มีคุณธรรมจริงขึ้นมา มันรู้บุญรู้คุณของผู้สอน แล้วพอรู้บุญรู้คุณของผู้สอน แล้วสอนเรื่องอะไรละ มรรค ๘ มันถึงยังรู้บุญรู้คุณของมรรค ๘

มรรค ๘ คือข้อเท็จจริงไง แต่ข้อเท็จจริงนั้นเกิดขึ้นมาจากในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้สอนไง สอนอะไร สอนมรรค ๘ ใจ

แล้วมรรค ๘ นี่คือข้อเท็จจริงนะ แต่เวลาสอนท่านก็สอนโดยปัจจุบันๆ ทุกข์เป็นอย่างไร มันก็ให้มีสติ ให้มีสัมปชัญญะ ให้ระลึก มรรค ๘ แต่เอาอะไรออกก่อน เอาสมาธิออกก่อน เอาปัญญาออกก่อน เอาอะไรออกก่อนสำหรับบุคคลคนนั้นไง ถ้ามันเป็นความจริงนะ

“มรรค ๘ มันคืออะไรคะ”

สงสัยต้องกลับไปเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ต้องกลับไปเรียนนั่นนะ มันเรียนศัพท์ ใจ ใจนี่เดี๋ยวนี้เด็กรุ่นใหม่นะ เด็กรุ่นใหม่ พระไปเทศน์ ต่อไปเด็กรุ่นใหม่มันเถียงเลยละ

เพราะเขาเอาศาสนามาสอนกันใหม่ เดี่ยวนี้เด็กรุ่นใหม่มันท่องได้หมดนะ อริยสัจก็ท่องได้ เวทนาท่องได้ อายตนะท่องได้ มันเป็นศัพท์ในพระพุทธศาสนา เหมือนกับศัพท์ภาษา ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาไทย มันเป็นศัพท์ ศัพท์ในบาลีเขาแปลเป็นภาษาไทย มันเป็นศัพท์ บาลี

แต่มรรคมืองค์ ๘ ก็ความรู้ ๘ อย่าง สติ สมาธิ ปัญญา การงานชอบ ความอุตสาหะคือ ความเพียร ความเพียรชอบ ความระลึกชอบ ความชอบธรรม

“มรรคคืออะไรคะ”

มรรคมันเป็นเหมือนกับคิดงาน เราคิดงาน เราก็คิดมาจากสมอง คิดมาจากความรู้สึกของเรา ถ้ามันสมบูรณ์แบบขึ้นมาก็เป็นงานขึ้นมา มรรคที่เป็นความจริงขึ้นมา มรรคแท้ๆ

“สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ” ใจนั้นมันข้างนอก แล้วเวลาพูดกัน เราเห็นพูดอย่างนั้น ทั้งนั้นนะ ไม่เคยพูดว่า “คิดชอบ ภาวนามยปัญญาชอบ ความเพียรแก้กิเลสชอบ” ไม่เห็นมีใครพูดถึงเลยนะ

พอ “ความเพียรชอบ” เอาที่เดียวแหละ อู้ย! ทั้งขยันหมั่นเพียร อู้ย! คนดูแล

มันพูดถึงวิชาชีพ พูดถึงการดำรงชีพ แล้วถ้ามันผิดใหม่ ถ้าบอกว่าผิด ผิดก็ต้องไปลบ
ตำราทิ้งนะสิ

ตำราก็คือตำรานะ แต่ตำรามันมีหยาบมีละเอียด มีนอกมีใน

นอก คือชีวิตของมนุษย์

ใน คือธรรมะ ในคือผู้ที่ปฏิบัติธรรม ในคือผู้ที่ถอดถอนกิเลส

กิเลสมันถอดถอนจากข้างใน แต่ข้างนอก ข้างนอกคือการดำรงชีพมนุษย์เราเนี่ย แล้ว
เวลาคนสอนเขาจะเอาข้างนอกเป็นตัวตั้ง หรือเอาข้างในเป็นตัวตั้ง หรือเอาศีลธรรมเป็นตัวตั้ง จะ
สอนเรื่องอะไร เวลาคนสอนนะ

ทีนี้เวลาพอบอก มรรคมีองค์ ๘ มรรคเป็นนามธรรมขึ้นมา เต็มมันจะไปเอา
พระไตรปิฎกมาให้เราดูไง “นี่ไง มรรค มรรค ๘ ก็เป็นอย่างนี้ไง”

นั่นก็เป็นตัวอักษรอีกละ เป็นตัวอักษร พอดตัวอักษร อยู่ที่คนอ่าน ใครอ่านแล้วเข้าใจว่า
อย่างไร วุฒิภาวะของคนที่สูงและต่ำ แล้วก็เอาตัวนั้นนะมาเทียบกัน

ทีนี้พอสุดท้าย ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยบอกว่าเป็นตาบอดคลำ
ช้าง แล้วก็เทียบกัน ขาข้าง หูข้าง งวงข้าง เทียบกันอยู่นั่นนะ แล้วก็ไปเทียบกันเรื่องมรรค ทั้งๆ ที่
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมด้วยมรรค ๘ แล้วเราก็เอามรรค ๘ มานั่งเทียบกัน
เทียบกันไม่จบไม่สิ้น

ฉะนั้น มรรค ๘ คือมรรค ๘

เขาถามว่ามรรค ๘ คืออะไร เลยตอบไม่ได้ว่ามรรค ๘ คืออะไร เพราะไปจับมรรค ๘ มา
ไม่ได้ ไปจับมรรค ๘ เอาไปให้เขาดูไม่ได้ ก็เลยบอก มรรค ๘ ก็คือมรรค ๘ ใจ แต่ถ้าเราศึกษาแล้ว
เราจะได้ประโยชน์ ได้ประโยชน์กับเราคือมรรค ๘

ทีนี้เพียงแต่ว่า เพราะว่าเขาบอกว่า เขานอนหลับแล้วมันพูดขึ้นมาในใจเขาว่า “มรรคมี
องค์ ๘” ไปเปิดโทรศัพท์ดูเลยนะ ไม่ได้เปิดหนังสือ เปิดโทรศัพท์เลยเดี๋ยวนี้

แล้วภูก็เปิดไม่เป็น โทรศัพท์ก็ไม่มีด้วยนี่สิ มันคนละยุคแล้วมาคุยกัน มันคุยกันไม่รู้เรื่อง
แล้วแหละ ฉะนั้น มรรค ๘ ก็คือมรรค ๘ ถ้าศึกษาแล้วนะ นี่เป็นแก่นของศาสนาเลย

แล้วถ้าแก่นของศาสนาทำอะไรล่ะ

แก่นของศาสนา เราก็ต้องมาฝึก ฝึกสติ ฝึกสมาธิ ฝึกปัญญา เราก็ฝึกให้มันมีขึ้นมา
มรรค ๘ ก็คือ สติ สมาธิ ปัญญา ถ้ามันฝึกฝนขึ้นมา มันก็จะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นความจริง
นะ จบ

ถาม : เรื่อง “ภาวนาด้วยการสวดมนต์”

กราบเรียนหลวงพ่อกับกราบเท้าพ่อแม่ครูอาจารย์ที่เมตตาแสดงธรรมอันเป็นประโยชน์ต่อผู้
ฝึกหัดภาวนาให้ได้แนวทางที่ถูกที่ควรต่อการประพฤติปฏิบัติมานานหลายปี ผมย้ายมาอยู่ทาง
อีสาน ไม่ได้กราบพ่อแม่ครูอาจารย์ที่วัด แต่ก็ได้ติดตามฟังทางเว็บไซต์เสมอมา ขออนุโมทนาทุก
ทุกๆ ท่านที่ได้ทำเว็บไซต์ด้วยครับ

ผมมีคำถามเรื่องหัดภาวนาด้วยการสวดมนต์ดังนี้

คุณพ่อขาไม่ค่อยดี เดินไม่ถนัด ทำให้เดินจงกรมไม่ได้นาน และเวลานั่งสมาธิ (นั่งสมาธิ
นั่งกับพื้นไม่ได้แล้ว) ก็มักจะหลับ ต่อสู้กับความง่วงได้ยาก จึงเน้นให้กราบสวดมนต์ให้มีสติ ก็ดูจะ
ไม่ได้มากไปกว่าวิธีอื่น

คำถามคือ ผู้ที่ยังทำสมาธิไม่ได้ หากเริ่มต้นการปฏิบัติด้วยการสวดมนต์บทธาณ โดย
ไม่ได้นั่งสมาธิหรือเดินจงกรม หากสวดมนต์วันละหลายๆ ชั่วโมงจะเป็นการสร้างเหตุที่เพียง
พอที่จะทำให้จิตเป็นสมาธิได้หรือไม่ โดยข้อเท็จจริงการสวดมนต์ทำให้จิตสงบได้หรือไม่ครับ

ตอบ : ได้ การสวดมนต์ทำให้จิตสงบได้

คนที่เวลาสวดมนต์ เราหัดสวดมนต์ๆ พอหัดสวดมนต์ เราก็ต้องหัดท่องก่อน พอหัด
ท่องขึ้นมาแล้ว พอเราท่องขึ้นมาแล้ว เวลาสวดมนต์ พระทำวัตรเช้าทำวัตรเย็น ถ้าใครสวดผิด
มันจะไปขัดแย้งกับเขาเลย

การสวดมนต์ สวดมนต์ต้องสวดให้ถูกนะ ถ้าสวดพร้อมกันแล้วมันผิดคนหนึ่งมันไปทำให้เขาล่มนะ ต้องสวดให้พร้อมกัน ที่นี้การสวดมนต์ให้พร้อมกันมันก็ต้องท่อง

เวลาสวดมนต์เป็นสมาธิได้ไหม

ได้ ได้ แต่มันเน้นซ้ำ คำว่า “เน้นซ้ำ” มันมีวิธีการที่ดีกว่า วิธีการที่ดีกว่าคือวิธีการบริกรรม ถ้าวิธีการบริกรรม พุทโธ ธัมโม สังโฆ กรรมฐาน ๔๐ ห้องมันก็เป็นการทำความสะดวกที่ตรงตัว แต่ถ้าเวลาตรงตัวขึ้นมาแล้ว ในเมื่อถ้าเราทำได้ เราก็ทำได้โดยที่ไม่มีเหตุผลที่จะต้องไปหาทางอื่น

แต่ถ้าเป็นผู้ป่วย พ่อของเรา ถ้าพ่อของเรานั่งไม่ได้แล้ว

นั่งไม่ได้แล้ว นอนก็ได้ เวลาคนติดเตียงทำอย่างไร เวลาคนนอนติดเตียง นี่เป็นโอกาสให้ภาวนาพุทโธได้เลย เวลานอนติดเตียง หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ถ้าพูดถึงนั่งไม่ได้ เรานอนก็ได้ ยืน เดิน นั่ง นอน อิริยาบถ ๔ อิริยาบถใดก็ได้ แต่เพียงแต่ว่า ไอ้ที่นั่งสมาธิ นั่งสมาธิมันเป็นท่าที่นั่งที่มาตรฐาน ท่ามาตรฐานคือท่าที่นั่งสมาธิ

เพราะการนั่งสมาธิ ถ้าเราเป็นบุคคล เป็นบุคคลที่ยังอายุน้อย ยังกระฉับกระเฉง เรานั่งแล้วมันเป็นท่าที่นั่งได้นานที่สุด มันเป็นท่ามาตรฐาน แต่ท่ามาตรฐาน ไอ้นี้เป็นท่ามาตรฐานแต่ใจไม่มาตรฐานนะสิ นั่งท่ามาตรฐานแต่ใจมันไม่ลงสมาธิ นี่ถ้าเป็นท่ามาตรฐาน

แต่ถ้าเวลาคนพิการ คนอะไร เขาทำท่าไหนก็ได้ เพราะเวลา ยืน เดิน นั่ง นอน เพื่อทำความสงบของใจ ทำความสงบของใจคือค้นหาใจของตน ค้นหาให้ใจเป็นสมาธิ จะทำท่าใดก็ได้ ให้มันเป็นสมาธิ แล้วถ้าคนพิการ คนชราภาพ คนเจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าคนติดเตียงก็นอนภาวนา

เวลาท่ามาตรฐาน เวลาเป็นมาตรฐานของพระ วัตรนี่นะ หลวงตานี้ไม่ได้เลย นอนฟังเทศน์ท่านก็เอ็ดเอานะ ท่านบอกไม่เคารพธรรม

เวลาคำว่า “ไม่เคารพธรรม” ไม่เคารพอย่างนั้น เพราะเราร่างกายอาการ ๓๒ การที่เราไม่นั่งท่ามาตรฐาน เราทำได้ แต่เราไม่ทำ ทัศนียามะมันยกตนข่มท่าน ทัศนียามะของตนยกว่าใจนี้สูงนัก ทัศนียามะยกว่าเรายิ่งใหญ่ แล้วก็จะไปเหยียบย่ำคนอื่นด้วยความทัศนียามะของตน

ถ้ามันไม่มีการยกทัศนียามะของตน ทุกคนถ้ามีความเคารพบูชาในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ายอมรับในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็ยอมรับในท่านั่งที่มาตรฐาน

พอท่านั่งที่มาตรฐาน จิตใจมันก็ไม่เอียงการ จิตใจมันก็ไม่มีความทัศนียามะ เวลาหายใจเข้า นึกพุท หายใจออกนึกโธ มันก็จะได้ผลง่ายขึ้นมา

การนั่งท่ามาตรฐานมันมีคุณประโยชน์ มันมีการลดทัศนียามะอหังการในใจของตน ในใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ แต่เวลาถ้าหัวใจที่มันเป็นธรรมๆ ขึ้นมาแล้ว เวลามันเป็นธรรมขึ้นมา แต่ถ้าเราพิจารณา เราสุขภาพ เราทำไม่ได้ เราจะนอนก็ได้ เพราะเราเคารพอยู่แล้ว เราเคารพจนเราภาวนาขึ้นมาจนเราเห็นคุณค่า เรายอมรับ แต่เพราะร่างกายของเรามีสุขภาพ เราเคารพที่หัวใจ

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเคารพกันที่หัวใจแล้ว กิริยาภายนอกเรื่องไร้สาระเลย ดุสิ เวลาหลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่เจี๊ยะ บอกว่า “ได้คุยกับท่านเจี๊ยะแล้ว ใครจะมาฟ้องมาโจมตีอะไรนะ ไม่มีทาง” ลองท่านได้พูดคุยธรรมะกันแล้ว **ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมงฺคลมุตตมํ** ด้วยมรรค ๘ แล้ว ใครจะมาไปปดมดเท็จ มายุมาแหย่ ท่านบอกว่าไปไกลๆ ไร้สาระ นี่ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาแล้วนะ ให้อธิบายภายนอกนี้ไร้สาระเลย

แต่ถ้าของเรา เราจะเอาจริงเอาจังของเรามีมันก็ต้องท่ามาตรฐาน ที่นี้พอท่ามาตรฐาน ใ้โฮ! หลวงตาดูมากนะ นอนฟังเทศน์นี้ท่านอัดเลย ท่านบอกไม่เคารพธรรมของท่าน

เวลานั่งกับท่าน เราอยู่บนศาลา จำแนนเลย พระมันลืมหืมตมั่ง ท่านเทศน์อยู่ ทำอย่างนี้

ท่านชี้เลย มันอยู่ในเสขียวัตร นั่งยันพื้น นั่งค้ายัน นั่งชันเข่า นั่งรัดเข่า ทุกกฏหมด อันนี้
มันเป็นอาบัติ มันผิดกฏหมายไง แล้วทำต่อหน้าท่านนะ ท่านชี้เลยนะ “ใครนะ!”

ไอ้โฮ! ลีบเลย

นี่ไง นั่งท่าแขน นั่งชันเข่า นั่งรัดเข่า พระไตรปิฎก แล้วเวลาทำนี่ทำต่อใคร มันผิด
กฏหมายใหม่ มันผิดกฏ เอ็งทำผิดกฏต่อหน้า ชี้น้ำเลย

อันนี้เราบอกว่า ถ้าด้วยความเคารพมันก็ด้วยความเคารพแบบนี้ ทีนี้ถ้าด้วยความ
เคารพ เราเคารพด้วยหัวใจกันอยู่แล้ว ถ้าเราเคารพด้วยหัวใจ เห็นไหม

แต่พ่อ นี่เขาถามเรื่องพ่อว่า พ่อ นั่งไม่ได้ พ่อ นั่งไม่ได้เพราะชราภาพ นั่งไม่ได้ เลยต้อง
นั่งบนเก้าอี้

นั่งเลย ไม่เป็นไร แค่ให้มีหัวใจระลึกถึงพระพุทธเจ้า สูดยอดแล้ว สิ่งที่มีการกระทำ
ทั้งหมดนี้เพื่อระลึกถึงพระพุทธเจ้าทั้งนั้น

แต่เวลาท่านคอยเผด็จ คอยกำราบไอ้พวกทมิฬฐิมานะ ไอ้พวกกิเลสสูงๆ ไอ้พวกที่ถือ
ตัวถือตนสูงๆ นั้นนะท่านพันหัวเลย แต่ถ้าไอ้คนที่มันยอมรับยอมจำนนแต่ร่างกายเราเป็นไปไม่ได้
ไม่เป็นไร นี่พูดถึงความเคารพนะ นี่พูดถึงในวงกรรมฐาน

แต่คำถามว่า “สวดมนต์แล้วจิตเป็นสมาธิได้หรือไม่”

ได้ ได้เพราะการสวดมนต์นั้นมันเป็นสมาธิอ่อนๆ อยู่แล้ว ถ้าไม่มีสมาธิ สวดมนต์ไม่ได้
การทำงานทุกคนก็ทำงานด้วยสมาธิใช่ไหม ถ้าเรามีสมาธิ งานเราก็จะเรียบร้อย

การทำสิ่งใดก็แล้วแต่ มันใช้สมาธิทั้งนั้นแหละ จะใช้สมาธิมากหรือสมาธิน้อย การสวด
มนต์ก็ต้องใช้สมาธิ การสวดมนต์ก็ต้องใช้สมาธิ แล้วมันก็กลับมาฝึกหัดสมาธิ ทำไมมันจะไม่ได้
สมาธิ

ได้ ได้สมาธิอยู่แล้ว แต่ได้สมาธิแบบเริ่มต้นใหม่ เราก็ทำของเราไป สวดมนต์ก็ได้ แล้วความจริงถ้าพูดกัน ความเข้าใจได้ หายใจเข้านึ้กพุท หายใจออกนึ้กโธ มันง่ายกว่าสวดมนต์

ให้พ่อ บอกพ่อเลย หายใจเข้านึ้กพุท หายใจออกนึ้กโธ แล้วเราเข้าไปหาพ่อบ่อยๆ “พ่อพุทโธอยู่หรือเปล่า” หายใจเข้านึ้กพุท หายใจออกนึ้กโธ แล้วก็นั่งเฉยๆ แล้วก็บอกว่าหายใจอยู่แล้ว

ถ้าหายใจเข้านึ้กพุท หายใจออกนึ้กโธ มันก็ละเอียดขึ้นไง มันละเอียดกว่าสวดมนต์ สวดมนต์มันท่องเป็นคำๆ มันต่อเนื่อง

เวลาหลวงตาท่านสอนไง ท่านบอกว่า อ่านหนังสือธรรมะ อ่านแล้วมันธรรมสังเวช มันสะท้อนใจ ถ้าอ่านหนังสือประโลมโลก อ่านแล้วมันมีอารมณ์ไปกับโลก

สวดมนต์มันเป็นคำพูดต่อเนื่องๆ กันไป ถ้าพุทโธมันตัดๆ พุทโธๆ ถ้าพุทโธๆ มันอยู่กับพุทโธใจ ถ้าธรรมะ ธรรมะมันจะอยู่ในตัวมันเองไง

แต่ถ้าเป็นสัญญาอารมณ์มันจะต่อเนื่องกันไป คืออารมณ์ อารมณ์ถ้ามันมีรักมีชัง มีอะไรมันก็ไปใหม่ ใหม่นี้ถ้าสวดมนต์แล้วมันก็เป็นเรื่องเป็นราวไป ถ้าพุทโธๆ มันกระชับ พุทโธๆ มันกระชับ ถ้าพุทโธได้ พุทโธดีกว่า

แต่ถ้าสวดมนต์ คำว่า “สวดมนต์แล้วมันจะเป็นสมาธิได้ใหม่”

ได้ เพราะการสวดมนต์ก็ต้องใช้สมาธิอยู่แล้ว

แล้วถ้าพุทโธๆ ละ พุทโธมันก็ดีขึ้นได้เรื่อยๆ ใจ นี้การกระทำมันก็อยู่ที่อำนาจวาสนา อยู่ที่คนมีความเห็นใจ

ฉะนั้น สวดมนต์เป็นสมาธิได้ใหม่

ได้

พุทโธๆ เป็นสมาธิได้ใหม่

ได้

ทุกอย่างที่เราทำแล้วมีเจตนาทำคุณงามความดีมันได้ทั้งนั้นนะ

แต่เวลาคนอื่นเขียนมา “มันได้ๆ แล้วหลวงพ่อก็ได้แย้งเขาทำไม”

มันได้แล้ว เห็นไหม ความดีที่ติดกว่านี้ยังมีอยู่ คนเราทำคุณงามความดีทั้งวันๆ ใจ เวลาถามเราๆ พระพุทธศาสนา ศาสนาสอนถึงเรื่องอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด

เวลาเราบอกว่า ได้ แต่ถ้าบอกว่ามันจะได้อะไร มันก็ได้ความเพียร ได้ความสุขของเรา นั้นใจ แต่ถ้ามันจะเอามรรคเอาผล เอามรรคเอาผลมันก็ทำให้มันเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา ถ้ามันไม่เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมามันจะเอามรรคเอาผลมาจากไหน ถ้าเอามรรคเอาผลขึ้นมา

เวลาบอกได้ๆ ได้ทั้งนั้นนะ เราถึงอนุโมทนากับเด็กๆ นะ มันฝึกหัดขึ้นมาแล้วมันมีสติ จิตใจมันดีขึ้น อ้อ! เราชอบใจ เราพอใจมาก แต่ถ้าเอามรรคเอาผล โอ้ย! มรรคผลยังอีกไกล มรรคผลยังต้องฝึกหัดไปข้างหน้า

นี่ใจ เวลาบอกว่าได้ๆ ได้เพื่อให้ฝึกให้หัด ได้เพื่อให้คนแสวงหา ได้ด้วยความสามารถของคน แต่ถ้ามรรคผล มรรคผลต้องคุยตามความเป็นจริง ตามอริยสัจ ตามข้อเท็จจริง ๑ ๒ ๓ ๔ ตามข้อเท็จจริง ไม่มีพวกเขาพวกเรา ไม่มีพอใจไม่พอใจ ไม่ใช่พอใจหรือไม่พอใจ จริงหรือเท็จเท่านั้น ถ้าพูดถึงเรื่องอริยสัจ

แต่ถ้าเรื่องการหัดภาวนา ได้ ได้ ฝึกหัด เราต้องฝึกหัดค้นคว้ากัน ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพ ที่จะทำทั้งนั้น แต่ที่ว่าเวลาโต้แย้ง โต้แย้งถึงข้อเท็จจริงใจ

จริงต้องเป็นจริงสิ ความจริงต้องเข้ากับความจริง เท็จเข้ากับจริงไม่ได้ เอาเท็จ มาเป็นจริงก็ไม่ได้ ทำให้มันสีเทาๆ ก็ไม่ได้ จริงคือจริง เท็จคือเท็จ นี่เวลาหลวงปู่มัน เวลาท่านเอาจริง จริงอย่างนั้น ถ้าจริงอย่างนั้นมันก็เป็นความจริงใช้ไหม

ฉะนั้นบอกว่า ได้ เราฝึกหัด แค่นี้แหละให้ท่านมีความสุขมันก็เป็นการกตัญญูแล้ว แล้วถ้า ฝึกหัดได้เราก็ฝึกหัดของเราไป แล้วถ้าทำได้นะ ได้ ทำความดีทำต่อเรื่อยๆ ไป ทำความดีของเรา เราจะทำคุณงามความดี ทำความดีที่ใครมีความสามารถมากน้อยแค่ไหน

แต่ถ้ามันเป็นการติฉินนินทา ทำอะไรเขาก็ติฉินนินทาทั้งนั้นนะ ถ้าเป็นคนนอกนะ เขาจะติเลยล่ะ “อ้าว! พ่อแก่ขนาดนี้แล้วทำไมไม่ให้พ่อนอนสบายๆ ทำไมไม่ทำ” นี่ไง โลกเขามองไป
นูน

เรารักพ่อแม่เรา เราก็อยากให้เราพ่อแม่เราได้บุญกุศล เราก็อยากให้เราพ่อแม่เราหัดภาวนา
แต่ถ้าจะฟังคำติฉินนินทาจากโลกนะ เราจะทำอะไรกันไม่ได้เลย

ใครจะว่าอย่างไรเรื่องของเขา เราจะทำความดีวะ ทำความดีที่มีสมมอง คิดได้สูงส่งดีแค่ไหน
ไหน ทำตามความสามารถของเรา เอวัง